

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2024

Vragen van het lid **Swinkels** (D66) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *de World Check databank* (ingezonden 1 maart 2016).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 24 maart 2016).

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht «Aantal namen op nationale terrorismelijst verdubbeld»?¹

Antwoord 1

Het aantal personen en organisaties op de nationale terrorismelijst is het afgelopen jaar flink toegenomen en zal naar verwachting de komende periode nog verder toenemen. Dit ligt in lijn met het voornemen van het kabinet als aangegeven in de Kamerbrief van 14 januari 2015 (Kamerstuk 29 754, nr. 285) en de recent aangenomen afspraken als uitkomst van de gezamenlijke bijeenkomst van het Global Counterterrorism Forum (GCTF) en de anti-ISIS coalitie op 11 januari jl. in Den Haag (Kamerstuk 27 925, nr. 584). Op grond van Resolutie 1373 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties zijn lidstaten verplicht tot het bevroren van tegoeden van personen en organisaties die terroristische daden plegen, proberen te plegen, daaraan deelnemen of deze daden mogelijk maken. De wijze waarop Nederland uitvoering geeft aan de bevroeringsmaatregel is vastgelegd in een openbaar protocol (Procedures totstandkoming en beëindiging van bevroeringsmaatregelen terrorisme).

Vraag 2 en 3

Bent u bekend met het bericht «VICE News Reveals the Terrorism Blacklist Secretly Wielding Power Over the Lives of Millions»² en het bericht «Revealed: The secret international blacklist that can lock you out of your bank account»?³

Bent u bekend met de «World-Check»-databank, beheerd door Thomson Reuters, en recente berichtgeving waaruit blijkt dat deze dienst bestaat uit een lijst met individuen en organisaties die in verband worden gebracht met

¹ <http://nos.nl/artikel/2079715-aantal-namen-op-nationale-terrorismelijst-verdubbeld.html>

² <https://news.vice.com/article/vice-news-reveals-the-terrorism-blacklist-secretly-wielding-power-over-the-lives-of-millions>

³ <http://www.mirror.co.uk/money/revealed-secret-international-blacklist-can-7332879>

terroristische activiteiten? Bent u bekend met het feit dat deze informatie tevens wordt verschaft aan banken en overheidsdiensten, met als gevolg dat tegoeden van deze personen en organisaties kunnen worden bevroren? Wat vindt u van de stelling van Thomson Reuters dat meer dan 300 inlichtingendiensten en overheidsinstellingen gebruik maken van de World Check databank?⁴

Antwoord 2 en 3

Ja. World-Check, beheerd door Thomson Reuters, is een databestand met daarin opgenomen een verzameling van open-bron (en derhalve publieke) gegevens. Deze verzamelde gegevens worden tegen betaling aangeboden aan onder meer financiële instellingen ten behoeve van KYC (know your customer/ken uw cliënt) en CDD (customers due diligence) procedures. World-Check is geen databestand dat zich puur en alleen richt op terroristische activiteiten of terrorismefinanciering. De verzamelde gegevens richten zich daarnaast op diverse vormen van criminaliteit, zoals witwassen, corruptie, georganiseerde misdaad, maar ook PEP (politically exposed person) monitoring. Overigens wordt de informatie niet actief aan banken en overheidsdiensten verstrekt. Bank en overheidsdiensten kunnen de informatie (tegen betaling) raadplegen om hen te helpen risico's met betrekking tot bijvoorbeeld voornoemde vormen van criminaliteit te onderkennen. De indicatie «terrorisme» wordt door World-Check gegeven als personen of organisaties ergens ter wereld op terrorisme-/sanctielijsten zijn opgenomen. De tegoeden van deze personen en organisaties zijn dus al bevroren, op het moment dat de gegevens door World-Check beschikbaar worden gesteld. Ik neem kennis van de stelling van Thomson Reuters dat meer dan 300 inlichtingendiensten en overheidsinstellingen gebruik maken van de World-Check databank.

Vraag 4

Heeft de Nederlandse overheid of hebben Nederlandse overheidsinstellingen of inlichtingendiensten in het verleden ooit gebruik gemaakt van de World Check-databank? Zo ja, op welke manier zijn aspecten als databescherming, en bescherming van mensenrechten en privacy hierbij in acht genomen?

Antwoord 4

Ja, Nederlandse financiële instellingen, waaronder ook overheidsinstellingen, hebben toegang tot en maken gebruik van World-Check. Zoals aangegeven gaat het om verzamelde open-bron gegevens. Er kan naslag worden gepleegd in het databestand om te zien of er personen en/of organisaties ergens ter wereld door een land op een sanctielijst zijn geplaatst. Diverse sanctielijsten worden daaronder begrepen. Het kan daarbij gaan om sancties tegen terroristische personen en organisaties, maar ook om andere internationale en Europese sanctieregimes, zoals bijvoorbeeld individuen in Libië en Rusland. World-Check neemt namelijk ook de door de VN Veiligheidsraad aangekondigde sancties over in hun databestand. Aspecten als databescherming en bescherming van mensenrechten en privacy worden hierbij in acht genomen.

Vraag 5

Ziet u enig verband tussen de verdubbeling van het aantal individuen op de Nationale Terrorismelijst en de bestaande World Check-databank? Bestaat er enige uitwisseling tussen deze beide databestanden?

Antwoord 5

Het kabinet heeft altijd benadrukt dat de private sector betrokken dient te worden in de strijd tegen terrorismefinanciering. Er is echter geen verband tussen de verdubbeling van het aantal individuen op de Nationale Terrorismelijst en het bestaan van de World-Check databank. Er is ook geen sprake geweest van directe uitwisseling tussen deze beide databestanden. Wel zijn de actuele VN-, EU-, internationale en nationale terrorismelijsten te raadple-

⁴ <http://financial.thomsonreuters.com/content/dam/openweb/documents/pdf/governance-risk-compliance/fact-sheet/world-check-risk-screening-fact-sheet.pdf>

gen via het databestand van World-Check. Overigens is onlangs in EU verband afgesproken dat overheden meer zullen gaan inzetten op informatie-uitwisseling ten behoeve van terrorismebestrijding.

Vraag 6

Zijn er signalen bij u bekend dat Nederlandse banken gebruik maken van de informatie die via de World Check-databank beschikbaar is? Zo ja, beschouwt u dit wenselijk? Zo nee, bent u met het oog op de aangehaalde berichtgeving hierover bereid dit te onderzoeken?

Antwoord 6

Ja. Banken wereldwijd, waaronder Nederlandse banken, maken gebruik van de informatie die via World-Check beschikbaar is. De informatie over personen en organisaties die op een of meerdere sanctielijsten zijn geplaatst, is openbaar en wordt gepubliceerd op het internet. World-Check is een van de aanbieders die deze informatie aanbiedt, naast andere informatie die banken nodig hebben om het «know your customer/ken uw cliënt» proces uit te voeren. World-Check is inmiddels uitgegroeid tot een «industry standard» voor dergelijke informatie. Het is uiteraard aan de instellingen zelf om te bepalen in hoeverre de geleverde informatie voldoende betrouwbaar wordt geacht ten behoeve van het klantenacceptatieproces. Databestanden, zoals die van World-Check, kunnen behulpzaam zijn bij het inzichtelijk maken van financieringsstromen door en aan terroristische organisaties. Zorgvuldigheid is daarbij geboden.